

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

Šmihelska cesta 14

8000 Novo mesto

tel.: (07) 373-05-75, fax: (07) 373-05-90

E-pošta: andreja.brence@kgzs-zavodnm.si

Splet: www.kmetijskizavod-nm.si

Strokovno navodilo za jesenska opravila v nasadu jablan in hrušk

(Vsebine podane na strokovnem srečanju sadjarjev, 6. 9. 2017, kmetija Koršič; Arnovo selo)

V večini nasadov je bila rast zaključena že v juliju. Drevesa so bila dobro osvetlena, v večini primerov ni bujnih vrhov, listje je zdravo – podani so bili dobri pogoji za diferenciacijo (ni visokih pridelkov, ni pečk)

Imamo fiziološko stabilno drevo, ki bo akumuliralo veliko količino asimilatov in bodo kot »rezerva« na razpolago drugo leto do cvetenja. Seveda vse je tudi v pričakovanju preobilnega cvetenja in regulacija pridelka se začne z najučinkovitejšim ukrepom za preprečevanje alternance : z zimsko rezjo, s katero najmanj oslabimo skupni potencial drevesa.

Jesensko talno in listno gnojenje

Z fosfornimi in kalijevimi gnojili gnojite v skladu z analiznim izvidom in gnojilnim nasvetom. V kolikor je od zadnje analize preteklo 5 let, je po obiranju čas za odvzem vzorca tal (P2O5, K2O, pH, % org. snovi, 0 – 30 cm)

1.V nasadu jablan in hrušk je rast ustavljena, oziroma nasad ne izkazuje sekundarne rasti.

V kolikor je v tleh nad (cca) 3,5 % organske snovi, nasad ne kaže znamenj pomanjkanja vode, listi so zeleni in zdravi, rast zaključena, potem pričakujemo dober in količinsko dovolj velik transport hranil iz listov v brste, les in korenine. V tem primeru talno gnojenje s N gnojili ni potrebno. Kljub temu pa je priporočljivo v takih nasadih opraviti listno dognojevanje z ureo in sicer v količini 15 – 20 kg/v začetku oktobra in 30 – 40 kg ob koncu oktobra, ki pripomore tudi k boljši prehranjenosti mikroorganizmov oziroma k boljšemu preperevanju listja. Zadnje škropljenje z ureo lahko združite z varstvom z bakrovimi sredstvi, ki jih uporabljamo ob odpadanju listja.

V kolikor nasad izkazuje sušni stres in v tleh primanjkuje organske snovi oziroma analiza izkazuje manj kot 3 % (tla v lahkih tleh cca 2,5%; v težkih pa mora biti 4% in več) organske snovi svetujemo, da nasad pognojite po celotni površini z enim od organskih gnojil (hlevski gnoj, gnojevka, tovarniško pripravljene mešanice,...) v tretjinskem odmerku (po navodilih proizvajalcev) oziroma cca 40 kg čistega dušika v začetku druge polovice septembra. V tovrstni

nasadih priporočamo tudi uporabo tako imenovanih vitalizatorjev tal: PRP, Litho, Agrovit, NGK granulat, ...po navodilih proizvajalcev

Letos se je še posebej pokazalo, da na globokih dobro strukturnih tleh suša v sadovnjakih ni naredila škode. Korenine podlage M9 gredo globlje kot smo do nedavnega mislili (diploma FKBV Ocvirk Srečko). Bistven je pri tem kapilarni dvig, ki ga omogočajo dobro pripravljena in negovana tla.

2.V nasadih jablan in hrušk, kjer drevesa še rastejo oziroma so poganjki presegli 40 cm

V tovrstnih nasadih zaradi vzpodbujene naknadne rasti (toča, rez, padavine, namakanje, gnojenje...) pričakujemo večjo porabo hranil oziroma manjše skladiščenje asimilatov, zato je tukaj talno gnojenje s dušičnimi gnojili lahko koristno v količini 20 kg čistega dušika pred napovedanimi padavinami v začetku oktobra. V kolikor v tleh primanjkuje organske snovi (pod 3,5 %), tudi v tem primeru svetujemo zamenjavo mineralnega dušika z organskimi gnojili.

Jesenska rez oziroma rez po obiranju

Opravimo jo v odvisnosti od bujnosti rasti oziroma glede na to, kako in kdaj je drevo že zaključilo z rastjo. Z rezjo vrhov po obiranju oziroma v jesenskem času, ko je listje še aktivno, zmanjšamo dotok asimilatov iz vrhov v korenine in posledično zmanjšujemo bujnost rasti v naslednji pomladi.

1.V nasadu jablan in hrušk je rast ustavljena, oziroma nasad ne izkazuje naknadne rasti.

V kolikor poganjki ne presegajo cca 40 cm in vrhovi ne posegajo v območje mreže proti toči (cca 40 cm je min. razdalja vrhov do mreže), potem jesenska rez vrhov ni potrebna. V naslednjem letu pričakujemo obilno cvetenje, zato ne smemo slabiti dreves, ampak porezati v optimalnem času globokega zimskega mirovanja.

2.V nasadih jablan in hrušk, kjer drevesa še rastejo oziroma so poganjki presegli 40 cm

V kolikor so drevesa bujna, še rastejo in posegajo v območje mreže proti toči, potem je smiselno narediti jesensko rez v drugi polovici septembra – v tem primeru ne bomo še dodatno vzpodbujali rasti. Jesensko rez zaključimo pred koncem oktobra oziroma v času, ko je listje še aktivno.

V drugi polovici septembra, ko ne pričakujemo več toče, spnite mreže in tako omogočite nasadu boljšo osvetlitev, ujedam pa lažjo pot do glodalcev.

Ne pozabite na varstvo pred voluharjem, ki bo ponovno ob padavinah postal še aktivnejši.

Poskrbite za higieno nasada: ne puščajte gniladi v nasadu. Tudi z jesenskim mulčenjem gnojite z dušikom in hkrati preganjate voluharja.

Andreja Brence